

KÖZÉRDÉK

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI NEMZETI MUNKAPART HIVATALOS LAPJA.

Megjelenik hetenként kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Előfizetés: egész évre - - 12 korona.
fél évre - - - 6 " "
negyed évre - 3 " "

Egyes szám ára 12 fillér.

Felelős szerkesztő:

Dr. MÜLLER JENŐ.

Kiadóhivatal: FÖLDES EDE könyvkereskedése Nagyenyed.

Hirdetés ára: centiméterenként 6 fillér. Többszöri hirdetés árkedvezményben részesül.

Nyilttér sora 40 fillér.

Karácsony.

Üdvözlégy szent Karácsony, a keresztény világ hajnalhasadása! Emlékezete annak a legendás időnek, melyben fényes csillag jelentette, angyal-szó hirdette a Megváltó érkezését. Emlékezete annak, hogy először hangzott ez a felséges, ez a világot járó s átalakító program: dicsőség az Istennek, békesség az embereknek!

Az ó-világ papjainak vallása lejárt magát; a művelődő nép részben meglátta, részben megsejtette a rideg önzést és ámitást, mely a szent talár alatt legtöbbször rejtezkedett. A vallásos hitnek, ennek az eszményt kereső érületnek, céltalanul kellett tévelygni s lassankint elernyedni. Hinni szeretett volna az ember, mert ez lelki szükséglete volt mindenkor; de nem tudott. Remélni akart volna, mert sóvárgás töltötte be lelkét; de nem mert. Csak egy kis népben élt valami homályos hit és reménység, melyet próféták ihletett hagyományai istápoltak. De ha hit és remény tengett is valahogy: szeretet, emberszeretet nem volt sehohsem; a választott népben pedig legkevesbé. Hiszen a felekezetek, amelyek mindegyike az igaz vallás kizárólagos birtokosának tartotta magát, bár csak aprólékos ritusban különböztek: igazán keleti, égő gyűlölettel nézték egymást. Az emberszeretet ismeretlen fogalom volt mindenütt; leginkább pedig ő közöttük. Valóságos megváltója lett az emberiségnek az, aki az emberek közt való békességet hirdette az Isten legnagyobb dicsőségének.

Napjainkban is égető szükség van ezekre a megváltó igékre. A szent jelszó mögött most is gyakran rut önzés takarózik. Pusztul a fogékonyság és hajlam a léleknek azon emelkedettsége iránt, mely az eszményeket keresi és szolgálja; azon önmagát kielégítő s önmagát boldogító költői hangulat és melegség iránt, mely az élet mindennapi érdekein fölül emelkedik. A rossz-hiszeműség és rosszakarát vérengző vadak módjára dulanak az emberek be-

csületében; valóságos gunyára a keresztényi emberszeretethez. Szenvedély és önző elfogultság vesztegeti meg embertársaink tetteiről való ítélletünket. Üdvözlégy szent karácsony! Jöjj angyali szózat és hirdesd a keresztényiség győzelmes igéit kunyhókban és palotákban, mindent betöltő s átalakító erővel!

Szász József főispán Maros-Torda vármegyében.

Marosvásárhely, decz. 22'

A Közérdek már előbbi számában is pozitív formában jelezte, hogy Szász József Alsó-Fehér vármegye érdemes főispánját választotta ki kormányunk a Haller János gróf távozásával megtresedett maros-tordavármegyei főispáni székre.

Két vármegye törvényhatóságának vezetése, kormányzása nagy és nehéz feladatokkal jár, mindazonáltal is ismerve a köztisztviselésben álló főispánunk eddigi működését, egyéni kiváló képességeit és concilians, nemes lelkületét, a nehéznek látszó kérdés megoldását könnyen keresztül vihetők tartjuk.

Mi sem bizonyítja jobban feltevésünk igazságát, mint a még hivatalosan meg nem jelent kinevezés dacára, az a meleg és megtisztelő fogadtatás, a miben a maros-tordavármegyei tisztviselők részéről Szász József főispánnak e hó 22-én, Marosvásárhelyen való tartózkodása alkalmával volt része. Már az állomásnál Köllő Ignác alispán vezetése alatt a vármegye vezető tisztviselői várták.

Ezen a napon vett búcsut gróf Haller János marostordai, most már felmentett főispán a vármegyei tisztviselői kartól. Az elválás igen szíves és hálás volt.

A meleg hangulatu búcsu után gróf Haller János bemutatta utódjaul Alsó-Fehér vármegye főispánját, kinek kinevezését a hivatalos lap legközelebbi száma hozza és aki ugyanazon utakon fogja vezetni — ugymond — Maros-Tordát, mint ő megkezdette. A tisztviselőkar meleg eljenzése után bemutatta a vármegye tisztviselőit Szász József főispánnak.

Ekkor előlépett Köllő Ignác alispán és váratlanul — mivel még főispánunk megbízatása hivatalosan meg nem jelent meg — meleg szeretettel üdvözölte Szász József főispánt, mondván: Mint igaz magyar ember szeretettel üdvözölöm Méltóságodat, és kérem a tisztviselőkar nevében, hogy azt a

szeretetet és atyai jóindulatát, a melyet Alsó-Fehér vármegye tisztviselői karával szemben tanusít, e vármegye tisztviselőivel szemben előlegezze nekünk és mi e megye tisztviselőikara odaadó hűséges munkatársai leszünk Méltóságodnak és elősegítjük a vármegye kormányzatában.

Szász József főispán a nem várt szívélyes üdvözlésre válaszolva biztosította a vármegye tisztviselőkarát atyai és igazságos jóindulattal. Én — ugymond Szász főispán, 34 éve állok közszolgálatban és a közigazgatás minden lépcsőjén áthaladva erem el jelenlegi pozícióm, megtanultam ismerni és becsülni a jó tisztviselőket is.

Jóindulatomról biztosítom Önöket és habár még nem jelent meg marostordai megbízatásom hivatalosan, tehát csak ennek megtörténte után fogom ismertethetni részletes programomat, annyit azonban kijelenthetek, hogy ösmerem e nemes vármegye viszonyait mint erdélyi ember és azon leszek, hogy azt a békés utat, a melyet gróf Haller kedves barátom megkezdett, fokozott eréllyel folytatni fogom és óhajtom, hogy a személyi torzsalkodások mellőzésevel, bekes jó munkával kormányozzam e nemes vármegyét.

Viharos eljenzésben tört ki az egész vármegye tisztviselőikara Szász főispán szavai után avval a tudattal, hogy szeretetet és beket hozott a vármegyébe.

Előfizetési felhívás

a „KÖZÉRDÉK“ XXXII. évfolyamára.

Alkotmányos életünk erős küzdelemre van utalva s e küzdelemben súlyos próbára van téve a törvénytisztelet, a jogérzet, a nemzeti hagyományok követése s a magyar nemzet igaz szeretete is. Nem szabad engednünk, hogy e küzdelem féktelen párt harcra süllyedjen, melyet egyes vezérkedők különleges családi zászlói alatt vivnek meg az elvakult pártfelek. Minket az emberiség magasztos eszméi, az igazi hazaszeretet, Magyarország nagy jövőjében való hit kell hogy vezessenek. Mi híven ragaszkodunk hazánk alaptörvényeihez, az alkotmányossághoz, s híven ápoljuk azt az erős hazafias jogérzetet, mely felvilágosultsága és szabadelvűsége folytán diadalmaskodni tudott a balszereuce gyász-emlékü csapásain is.

E küzdelmes időben összetartásra hívunk fel minden derék hazafit. Nyiltan és őszintén mondjunk véleményt a fölött, ami káros lehet hazánk jobb jövőjére, és csak oly törekvéseket pártoljunk, melyeknek alapja a törvény, az igazság s a valódi szabadelvűség. Tegyük meg hatáskörünkben mindent, mi e nehéz körülmények között alkalmas lehet arra, hogy a szabad vélemény nyilvánítása

mellett távol tartja a szenvedélyek pusztító harcát s annak vészes következményeit.

Bizonyára egy vidéki lapnak kised a köre s kicsiny lehet hatásának ereje. De mi büszkék lehetünk arra, hogy kitartó, becsületos munkával sikereket tudunk felmutatni a multban s feladatunkat: összetartani hazafias érzelmi társadalmunkat, hiven szolgáltuk. Ez lesz törekvésünk jövőben is, s a „Közérdek” e törekvéseink pártolására kérjük fel bizalommal t. olvasóinkat.

Nagyenyed, 1912. december havában.

A „Közérdek” szerkesztősége.

A „Közérdek” előfizetési árai:

Egy évre	12 korona
Félévre	6 „
Negyedévre	3 „

Előfizetőinket kérjük, hogy előfizetéseiket mielőbb legyenek szivesek megújítani, nehogy a lap szétküldése akadályt szenvedjen.

Előfizetési pénzek a „Közérdek” kiadóhivatalába küldendők.

Pompás élet.

Irtá: Jakob Üdön.

Pompás élet foly itt nálunk:
Veszekedünk, kiabálunk,
Mérgek a szó, nagy a láрма,
Elhallatszik het országra.

Eddig is jó gazdák voltunk:
Borozgattunk és daloltunk,
S míg fogytak a teli kamrák,
Hizlaltuk a cigánybandát.

El is úszott sok szép javunk,
De azért még urak vagyunk.
S ha nincs egyéb, hogy elverjük:
Az időnket fecsereljük.

Más nemzetek nyakra-főre
Buzgón sietnek előre,
Ott tologva egymás hátán
A jövő nagy állomásán.

Mi pedig a vonat mellett
Lusta kedvvel állunk vesztég,
S mint valami vásott fattyak,
Döre lármáikat folytatjuk.

S addig, addig zúg a beszéd,
Ósi magyar szokás szerént,
Míg egyszer az útasokat
Messze viszi már a vonat.

Dübörög a föld alattunk,
Mi meg szépen lemaradtunk,
Miut a salak, mint a folyam
Partra vet és tovább rohan.

HIREK.

Olvasóinknak a szent karácsony ünnepéhez méltó békét, boldogságot és sok Jsten-áldást kívánunk!

— Az „Alsófehérvármegyei történelmi, régészeti és természettudományi egyesület” f. hó 21-én Gyulafehérvárt tartotta választmányi gyűlését Török Bertalan elnöke alatt, ki meleg szavakban fejezte ki az egyesület üdvözlését nagyméltóságú gróf Majláth Gusztáv Károly püspök iránt lelkészi jubileuma és legfelsőbb kitüntetések alkalmából, valamint Novák Ferencz kir. tanácsos polgármester iránt 30 éves szolgálatának jubileuma alkalmából. Mély részvétellel emlékezett meg Imecs F. Jákó apátkanonok és Nemes Ferencz kir. törvényszéki elnök buzgó vál. tagok kiválóan fájlat elhunytáról. Az egyesület tevékeny, buzgó öre dr. Cserny Béla örömmel tett jelentést asatási eredményéről a régi Apulum helyén, hol honfoglaló őseink temető helyeire is talált. A régiségár 16,439, a természetrajztár 6200, a könyvtár 4206 darabot számlál. Melegen ajánljuk e megyei egyesület az érdeklődők pártolásába.

— Szerbia elégtételadása. Politikai körökben nagy meglepedést keltett Pasic szerb miniszterelnöknek Ugron István követ előtt kifejezett bocsánatkerése. Ebből azt remélik, hogy Szerbia nem fog elzárkózni az elől sem, hogy a teljes elégtételt megadja. Mert bár Pasic miniszterelnök azt is kijelentette, hogy ha Prohászka konzul visszahelyeztetnék Prizrendbe, ott a szerb hatóságok a legnagyobb tisztelettel fogják fogadni; a monarchia még sem érheti be ezzel, hanem szabályszerű elégtételadást fog követelni.

— Ismeretterjesztés. A helybeli Iparos Önképzőkör a vasárnapi délutánokat igen értékes ismeretszerzésre használja föl. Ilyen délutánja volt a vasárnapi is, melyen a tagok és az érdeklődők nagyszámban vettek részt. Járai István kollégiumi tanár „a városi polgárság világtörténelmi szerepe” czimű tartalmú szabad előadást. A mindvégig vonzó előadásban alaposan ismertette tárgyát; miről még máskor is szívesen hallgatnánk egy ilyen kimerítő ismertetést. Szabó Rózsika kedves eleven-séggel adta elő és játszotta el „A menyasszony” című monologot, Egresi István szavalta „A lengyel fogoly”-t. A kör vegyeskara zárta be az összejövetelt formás fellépésével és szép enektudással. „A három dal”-t énekeltek. A fiatal, de vidámságu leányok lelkesedése dicséretet érdemel, hogy a magyar dal szolgálatában is néhány órát eltöltöttek, ily szép cselekvő és lelki harmóniában. A férfikarról már elmondottuk a hasonló véleményünket. Műveljék a magyar dalt tovább is olyan odaadással amilyennel nagy ambíciójú karmesterük, Vohlfarth Lőrincz tanít és farad.

— Tompaháza és Ujfalu egyesült községek leírása, különös tekintettel az új gör.

katholikus templomra, egy fényes díszű román mű jelent meg „Biserica d. uniri din Tompahaza-Ujfalu satele s poporul monografie istorica de dr. Jakob Radu canonic” czim alatt Nagyváradon. Dr. Radu Demeter, a nagyváradi gör. kath. püspök, amint tudva van, Tompaházán született. Itt és a szomszédos Szászujfaluban töltötte első ifjuságot szülői és rokonsága körében. Szülőföldje és szülei iránti hálás kegyelet arra indította, hogy a régi kis fatemplom helyett egy fényes, művészi szépségekkel teljes templomot emeljen Tompaházán, mely a Maros völgyére és az aranyvidék festői bérceire néz. Dr. Szmigelszki Octavián, ez a lengyel eredetű, de román nevelésű kiváló művész remek festményeivel van borítva a templom belseje, mely ezidejüleg páratlanul áll hazarésznünkben. A kiváló műziséssel kiállított album sikerült kivitelű képekben mutatja be e szép festményeket, s azokivül a nobiles főpap és szüleinek, rokonságának, dr. Smigelszkinék, a falu lakosságának, a falunak, a régi és az új templom épületeinek képeit hozza részletes román szöveg kíséretében. Vajha sok ilyen nemes műziséssel bíró Maecenas es író akadna, akik szülőföldjük iránti ragaszkodásuknak, szeretetüknek ily maradandó kegyelates emléket állítanának, amint dr. Radu Demeter püspök és dr. Radu Jakob kanonok tették.

— Olcsóbb tűzifát és állami faraktárakat. Daczára a nagy erdélyi erdősegeknek, a nagyobb erdélyi városok közönsége teljesen ki van szolgáltatva a fakereskedőknek s a fakereskedők között létező kartellnek. Ma már a fa ára képtelen árakat ért el, ugy annyira, hogy a szegényebb emberek egyenesen fűtetlen szobában kénytelenek lakni. Nemrégiben Kolozsvárt életrevaló indítványt adtak be a városhoz, hogy a hatóságoknak és a földmivélsügyi miniszteriumnak a fadrágítás egyéb erdélyi központjain állami és városi faraktárakat kellene sürgősen felállítani, a melyekben a kincstári termelt tűzifát önköltségi áron adják el a közönségnek.

— Hugo Viktor „A nyomorultak” cz. regénye nyomán készült, feltűnést keltő mozgókép újdonság első része kerül bemutatásra karácsony másodnapján az Edisonban. Karácsony első napján meg Asta Nielsennel „A tábornok gyermekei” világhírű sziműt, a mozgóképipar remekét mutatják be közönségünknek.

— A szegény tanulókat segélyező kör karácsonyfájára Jakob Károlyné 2 kor., dr. Mátyás Mihályné 4 k. Albert Iván műszaki tanácsos 10 kt., R. O. 20 kt. sziveskedtek adományozni, miért hálás köszönetet mond Török Bertalané elnök.

— Elfüstölt milliók. A m. kir. dohányjövédéki igazgatóság közzetette kimutatását, hogy mennyi dohány-gyártmány fogyott el ez év első felében. Az általános forgalomban levő dohány-gyártmányokból befolyt 73.910.855 kor., a belföldi különlegességekből 6.708.663 kor., a külföldi különlegességekből 1.310.943 kor. Tehát összesen 82.430.461 korona értékű dohányt füstöltek el ez év első felében hazánkban. 7.442.392 koronával többet, mint a mult év ugyan-ezen idejében.

MŰTRÁGYÁT (16° kálimsuperphosphat)

állandóan aktáron tart **WINKLER JÁNOS, Nagyenyeden.**

— Uj mintagazdaságok szervezése Erdélyben. A földművelésügyi miniszter utasítása folytán a székelyföldi miniszteri kirendeltség Erdélyszerte minta-gazdaságokat szervez minden vármegyében és megyenként 12—15 erre vállalkozó kisgazdát bíz meg a mintagazdaságok vezetésével. A talajművelés, a tengeri soros vetése és az ehhez szükséges gazdasági eszközök alkalmazása, a buza, árpa kaszával való aratása, a szénakészítés helyes módja, burgonya és répatermelés helyes módja, a zöldségtermelés, vetőmag kiválasztás, tengeri szemesítés fajták helyes megválasztása stb. dolgokban öhajtja a kirendeltség a mintagazdaságok által kisgazdáink intenzívebb gyakorlati kiképzését. Buzdításul az adott utasítások végrehajtására kinevezett mintagazdák díjtalanul kaptak tengeri vetéshez vetőgépeket, burgonya kiemelő gépet, ezen kívül pedig kedvezményes áron jutnak tetszes szerinti mennyiségű vetőmagvakhoz és egyéb gépekhez. A gazdaközösség körében nagy örömet keltett a minta-gazdaságok szervezése, melyektől az erdélyi kisgazdák újabb megerősödése és hathatos gyakorlati kiképzése várható.

— Heltai Jenő: Het sovány esztendő és más elbeszélések. A „Het sovány esztendő“ az első igazi magyar bohém-regény. Csupa jókedv, csupa vidámság és a mellett csupa igazi művészet. Az „Izgatót Rókák“, így nevezik magukat a regény bohém-társaságának tagjai, egyik mulatságot a másik után csapják, egyik lumpolás a másikat váltja fel és az örökös enyészéskor még sem nézzük zülötteknek, van bennük valami nemes, valami finom, valami tiszta. Smiczinek, a piktornak és a vörös Ticzának — ők a regény tulajdonképeni főhősei — szerepük a legmeghatóbb történetek egyike. Ez a szerelem ad Ticzának, ennek a jószívű gyermeknek erőt, hogy kiszabadítsa magát vén uszorisára harmadik közül, hogy a pénz és gazdagság minden kísértésének ellentállva, nyomorban és szegénységben hűséges társa maradjon Smiczinek. És milyen megható ez a fertőző kikerült virág, mikor elmondja a kopott piktornak minden asszonynak legédesebb és legfájdalmasabb titkát, amint ragyogó arccal vallomást tesz anyaságáról. A lumpoló társaság egyik tagja mely megindultsággal hallgatja és úgy érzi, hogy szűzi tisztaság sugárzik feléje és meghatottan vonja a kis keztyűs kezét magához. A kis bűnös Ticza asszonyi eszménynyé magasodik és magával emeli Smiczit, aki megérezgedik a boldogságtól és egyszerre tudatára ébred annak, hogy ő nemcsak léhaskodó bohém, hanem férfiú, kinek kötelességei vannak és Ticzájával, — most már édes, kis feleségével, — külföldre indul, hogy tanuljon, küzdjön és alkosson. Ez a szép történet az a tengely, a mely köré a regény sok vidám és kacagtató jelenete sorakozik. A lumpoló kompánia minden egyes tagja: valóságos kabinetalak. A regény stílusa Heltai előadómódjának minden kiválóságá-

val ékeskedik. Egyszerűségében is művészi és világosságával a legjobb klasszikusokra emlékeztet. A „Het sovány esztendő“, mely Heltai néhány más jókedvű elbeszéléssel együtt az Athenaeum Könyvtár legújabb köteteként jelent meg, bizonyára csak növelni fogja ennek a már különben is nagyon kedvelt vállalatnak népszerűségét. A kötet borítékát Basch Árpád finom rajza díszíti. Ára — mint az Athenaeum Könyvtár minden kötete — köve 1 K. 90 filler.

— A Divat Szalon legújabb száma érkezett hozzánk s mi csak szolgálatot teszünk olvasóinknak, a mikor e czéljának oly teljesen megfelelő asszony-újságot figyelmeztetünk. Nehéz időköt élünk, még nehezebbtől félünk s ilyenkor mindenkinek szüksége van egy ilyen hű barátára, a mely minden tudnivalóra megtanít, kenyérkeresethez vezet és nemes szorakozással könnyíti a bizonytalanság és csüggedés perceit. Csodálatos újság ez. Színes divatképek között érkezik hozzánk, úgy véljük: csak a legújabb divat csodáit ismerjük meg. Mohon nyulunk utána — hiszen, ki nem érdekelné a divat s a szép öltözködés iránt! — és mikor az olvasás végére érünk, azt tapasztaljuk, hogy nem a luxus tapintására kapunk kedvet, hanem egy egész sereg olyan tudnivalót nyerünk, a melylyel a luxus ellen küzdve, mégis mindig elegánsan öltözhünk, a viselkedésünk minden vonalon korrekt lesz, értünk a háztartás ezerféle ágazó fortélyához és sok olyan iparművészeti, gazdasági dolgot tanulunk meg, a melylyel e nehéz időkben könnyíthetünk a megelhetés gonjain is. A Divat Szalonban természetesen valogatott szépirodalom, sőt gyermek-újság is van s így, a ki erre a lapra három korona ötven fillerrel egy negyedévre előfizet, kap: egy dustartalmu divatlapot, egy tökéletes kozmunka újságot, a hasznos, szükséges ismeretek egész tárházát, egy teljes szépirodalmi lapot, egy kedves gyermek újságot és az ingyen mellékletek, szabásnak egész halmazát. Mutatványszámot küld a Divat Szalon kiadóhivatala Budapest, IV., Eötvös ut 5.

A mi karácsonyi ajándékunk.

A szerkesztőségi asztalra tett le ma reggel egy vaskos füzetet a levelhordó. Felbontottam; a „Kultura“ karácsonyi száma volt.

Méltón zárta le a „Kultura“ második évfolyamát, e tartalmas füzetet és ha a négy oldalas sűrűn nyomott tartalmjegyzéket átnézzük, igazán a jelen Magyarország legtekintélyesebb írók neveivel találkozunk. Egyeztetészetlenül oldal a mostani évfolyam összege; színes és egyszerű műmellékletekkel és a műgyönyörű kiállítás tanuskodik a kiadó czég áldozatkészségéről és munkatársainak lelkesüléséről.

A Kultura karácsonyi számát dr. Pintér Jenő (az irodalomtörténet szerzője) „Karácsony éjszakáján“ ezimű hangulatos cikke vezeti be. Tarka változatosággal találkozunk Báky György „Orosz karácsony“-ával, Kázmér Ernő „A részletarúházból“, Orbók Attila, Pajzs Elemér, dr. Ágner Lajos, Rexi Dező, M. Orbán Elz édes és művészi szerzeményeivel, Molnár Béla és mások szép verseivel, Orszáky Erzsébet regénye a „Félbeszakadt nő“ Bányai Karoly fordításában befejezést nyer e számban és mint a Kultura szerkesztőségétől értesültünk, a jövő évfolyamban kezdődik meg Szász Menyhért legújabb regénye, mely méltón kell majd irodalmi feltűnést. A Kultura kritikai részét külön felemlíteni felesleges, mert ebben egy Magyarországi folyóirat sem versenyezhet a Kulturával. A színes műmellékletek közül találjuk Trinkl István két tájfestményét és Kása Gabi gyermekesportját és ezek valamint a többi egyszerű képek is elsőrangú sokszorosításnak bizonyulnak. A Kultura szerkesztősége és

kiadóhivatala a jövő évre nézve minden tekintetben fejlődést ígér, bár nem tudjuk, hogy ezen ígérteit hogy fogja betartani, mert nézetünk szerint már jobbat, szebbet nem is produkálhat.

Győződjék meg mindenki e sorok valódiságáról és kérjen mutatványszámot a Kultura kiadóhivatalánál Röttig Gusztáv és fia Sopron, Varkorület 72.

— Az anyák büszkesége a szép és egészséges gyermek, hogy ez elérhető legyen igyek minden gyermek a hidegebb időszakban állandóan Zoltán-fele csukomajolajat, melynél kiválóbb készítmény nem létezik, mert táp-ereje nagy, szaga, íze nincs és könnyen emészthető. Üvege 2 kor. a készítő Zoltán Béla gyógyszerárban Budapesten és a gyógyszerárakban is.

Elismert legjobb gyártmányok
Lingner György
nagyenyedi szövőgyárából

előírt gyári áron kaphatók:

a gyári raktárban Szentkirályi utca 106. sz.,
Ifj. Mészáros János és Tarsánál Főtér
és a Fogyasztási szövetkezetben

NÉVJEGYEKET

és újévi kártyákat
litografiai,
könyvnyomdai,
dombornyomtu
és autogramm
kivitelben jutányo-
san készít a

**Nagyenyedi
Papírárugyár**
r.-t.

A meg-
rendelések
Földes Ede könyvkereskedése
utján eszközölhetők.

HIRDETÉSEKET legjutányosabban
felvesz lapunk
kiadóhivatala.

Minden pénteken friss dunai hal,
és szépségi virsli, mindennap
friss szebeni virsli, prágai so-
dar és csemegekülönlegességek
kaphatók:

GIRNER J. JÓZSEF
kereskedésében
NAGYENYED.
Telefon 53 sz. Főtér.

Karácsony Rómában.

Írta: Geőze Sarolta.

Dél karácsonya nem az a családias, mély áhitatra és benső öröme hangoló ünnep, ami északé. Ott nincs karácsonyfa; ott a gyermekek nem várják piczi szívük minden óhajlásának teljesültét a Jézuskától. A karácsonyfa észak szülötte. Minél zordabb a tél fent a magas hegyekben, minél rövidebbek a napok s minél hosszabbak a ködös, hóviháros téli éjszakák, minél korábban megdermed a fehér halotti leple alatt a föld; minél kopárabban meredeznek a fák; minél némább, hangtalanabb a táj; minél inkább beszorítja a hideg a kicsinyeket: annál áhitatosabb örömmel várják az angyalhozta fát, melyről fény és meleg árad szét, mely tele aranyos gyümölcscsel, csemegével, mely alá a Jézuska rakta legkedvesebb játékaikat. A fagyos, hóviháros, hosszú téli éjszakában, e dermedt, néma világ közepette, az az aranyos gyümölcscsel rakott, fényt, meleget árasztó, zöldelő fa az élet jelképe, a Mindenható életető szeretete.

Dél gyermeke ezt a jelképet nem ismeri. Reá a természet két kézzel szórta áldását: az ő kertje télen is zöldel; narancsfájáról télen is szedheti az édes gyümölcst; az örökzöld lomb között télen is csicsereg a madárka; rózsabokráról, ibolyatövérről télen is szedhet virágot; pázsítja télen is bársonyos zöld; nappala télen is verőfényes, enyhe; éjjele télen sem oly ködös, hosszú, mint északé. A tél nem vett el tőle mindent s így az élet megdermedését nem ismerve, nem tud örülni annak az életnek sem, melyet az a kis zöldelő karácsonyfa jelképez.

Körültem szürke, ködös világ. A nap sápadt, sárgás fényt elnyeli a nehéz, füstös köd.

Sárgult lapok akadnak kezembe. Rajtuk a kelet: „Róma, 1897 december 26.” Régi naplójegyzetek. Amint olvasom őket, az a szürke, ködös világ eltűnik előlem s kibontakozik előttem az a szingazdag, napsugaras kép, amit akkor láttam és lelkem újra érzi az öröktavas verőfényes, enyhe melegét.

... Milyen más itt a karácsony! Karácsonyfa helyett apró fájászlak a kirakatokban, bennük a Kisdéd viaszkból. Nem lepi itt hó a tájat, csak az albán hegyek tetején fehérlik, azt is rózsaszín fényvel árasztja el az alkonyuló nap sugara; az ég pedig oly kék és felhőtlen, mintha tavaszodnék. Még a nap se oly rövid itt, mint otthon; öt órákor hinti bucsuzó sugarait a Forum diadaliveire és a romok fölött azután még sokáig játszik opálszínben az alkonyi fény. Az élet nincs megdermedve, nincs téli némaság. Tegnap a Medici-villa kertjében még nyíló hónapos-rózsát téptem, a kőfal tövében ibolya illatozott s az örökzöld bokrok sűrűjében pintyőke dalolt. Mit keresne a pálmalomb alatt nyíló virágok, madárdal közt észak szegényes fenyőfácskája? Az utcán nem látni meggémberedett, didergő bundába burkolt alakokat. A délutáni meleg verőfény lecsalja a felöltöt az emberről; a szabadban könnyedén öltözött, élénk, vidám, tarka tömeg nyúzsog. A capitoliumi domboldal zöldelel pázsítja közt hőmpölyög föl az emberáradat az Ara Coeli templom óriási márványlépcsőjén. E helyen hajdan az ismeretlen isten oltára állt, kinek eljövételét a sybilla megjósolta; néhány kőhajításnyira tőle a tarpélyi szikla, melyről az árulókat tisztították a mélységbe.

A dombtetőn Marc Aurél érclován; körül a paloták, telve a pogány világ nagyszerű műkincseivel, miknek helyén egykor a világ sorsa fölött rontott Róma tanácsa. Azontul a Forum romjai — a világ közepe egykor a domb tövében a mamertini börtön örök éjszakája, melyből csak vesztőhelyre vitt az elítéltek útja; Szent Pétert angyal szabadította ki belőle. A Forumon túl nagyszerű vesztőhely, a Coliseum, melynek porondján a kiéheztetett fenevadak voltak a lakók, az üldözött keresztények az elítéltek, kiknek halálhőrgését a rózsakoszorús nézők tetszésrivalgása kísérte. És az a hatalmas világ mind semmivé lett! Romjain ime nem maradt fenn más, mint egy alázatos fájászlak, amely a rongyos betlehemi istállóban állott.

Az Ara Coeli a presepio (jászol) temploma. A nép szentül hiszi, hogy magát a betlehemi jászlat őrzik ott. Abban nyugszik a csodatevő kisdéd, a bambino. Itt, ahol az ember egy összeomlott világ romja fölött jár, hol minden talpalattnyi helyhez egy-egy vértanu emléke tapad, a képzelet szüntelen munkában van: a nép ajkán ma is csodás legendák keringenek.

A római nép szemében ez a fából faragott, kifestett báb eleven, meg tud gyógyítani minden beteg gyermeket. Hajdan a gyermekért aggódó édesanya eljött érte s a barátok elvitték a kis beteg ágyához és az érintésétől meggyógyult. Néha halálos betegség esetén, egész éjjelre ott hagyták.

Történt azonban, hogy egyszer egy kapzsi asszony a bambinot kicserélte, azt gondolván, milyen jó kereset lesz majd a gyógyítás s egy teljesen hasonló fababút vitt el helyette a barátoknak. Azok a vélt bambinót jászlabá fektették s elzárták vissza a kápolnába. Éjjélkor kopogtat valaki a templom ajtaján, kinyitják a templomajtót. Ki áll kint? Az igazi bambino, mezíten, dideregve. Azóta jobban vigyáznak rá; csak képét küldik a beteg kisdedekhez. De karácsony napján bepólyálják drága szép pólyába, drágaköves koronát tesznek a fejébe, úgy mutatják meg a népnek. Azért ez a nagy bucsujárás az Ara Coeli márványlépcsőjén.

E lépcsőt a középkorban építették halálból, a dőghalál megszünte után. Máskor ez a lépcső el van zárva. Most feketélik a néptől s az árusoktól, kik a jászolban fekvő kisdedet kínálgatják, szentelt énekekkel, szent képekkel, olvasóval, narancscsal, fűgével, datolyával vegyest.

Bent, a templom egyik kápolnájában van elrendezve a betlehemi éjszaka jelenete, csupa életnagyságu alak: a kis szalmafedeű kunyhóban ül szent József és a Szűz ölében a csodatevő kisdéd, a koronás bambino; mögöttük a jászol előtt egy pár ökör s a szamar. Felettük ragyog a csillag s szállnak a hirmondó angyalok. Régi szokás ez a presepio állítás az olasz templomokban. Még assisi szent Ferenc kezdte, aki felismerte kora szükségletét. Akkor a nép a sok háboruskodástól igen elvadult, a karácsonyi hagyományok feledésbe mentek; könyv nem volt, amiből olvassák; meg hogy nem is tudtak olvasni akkoriban. Ő hát magát a jelenetet elevenítette meg drámailag: eleven barmokat állított igazi szénával telt jászol elé; úgy rendezte el az egész jelenetet. A betlehemi éjszaka a nép előtt valóra vált s a karácsonyi áhitat visszatért az elvadult szívekbe. Szent Ferenc egész éjjel ott virrasztott, örömben zsolozsmákat énekelve, hogy a népet így meg tudta indítani. Azóta fenmaradt ez a kedves szokás Olaszország templomaiban.

Szemben a betlehemes kápolnával pedig

egy hatalmas gránitoszlop tövében, melye valami pogány templomból hoztak ide, emelvény; azon hol egy, hol két három fűrtőshaju, bogárszemű, mosolygós képű gyermek meséli a betlehemi éjszaka történetét, meg az Ur Jézus életét. Gyönyörűség őket nézni, hallgatni. Ez az enyhe égajl kedvez a szépségnek. A kicsinyekben annyi báj, kellem, annyi könnyed hajlékonyság hangjukban, mozdulatukban, arc- és szemjátékukban, amennyit az éjszakai gyermekben nem találni soha. — Hol mesélve, hol párbeszédben adják elő a maguk szavával, sokszor selype gyermeknyelven, majd a kisdéd születését („... szegénykének nincs se ruháskája, se kenyérkéje, még csak egy soldója se...” mondja meghatva s a hallgatók édesdeden elmosolyodnak), majd a kinszenvedést, miközben a nagy résztvétől el-elpiyerednek néha maguk is. Soha ennél bájosabbat!

És ez úgy megy reggeltől-estig nap nap mellett karácsony estejéig vízkeresztig. Az édes gyerekek soha el nem fogy. Fiu, leány, kétéves, tizenkétéves, selyemruhás, kalapos uri gyerek, kire lent vár a fogat és mezitlábos, kis rongyos utcagyerek vegyest egymást váltja fel. Az emelvény körül ember hátán, szegény, gazdag férfi, asszony. A gazdag anya szeme a szegény anya szemével mosolyogva összevillan; meghatótt örömmel gyönyörködnek a kicsinyek beszédjében, lesik a szót ajkukról. A vallásos érzés s a gyermekek iránt való szeretet egybeforrasztja valamennyit.

Mert a gyermeket úgy talán nem szeretik sehol, mint itt. A madonna-kultusz hazájában jó gyerekek lenni. Legalább én még itt gyereket útni verni, tépázni nem láttam. Még szidni se hallottam. Itt csak becéznek a gyereket, csinyjeit csak nevetik. Ha a mi otthoni szegény népünk ütött-vert, szidalmazott, felharkozott testű, elkinzott, elvadított gyermekeire gondolok, eszszor a szívem. Az olasz gyermeket talán nem is az enyhe éghajlat, hanem ez a szeretet szépíti úgy meg. A Ráfael gyönyörűséges angyalkait ez szeretet nevelte.

Szent István vértanu napján a San Stefano rotondo templom népesedik meg; egész évben csupán ezen az egy napon. A Coelian elhagyott dombja megélénkül: gyertyaárulók, mézeskalácsosok, laczikonyhások vernek sátrat rajta; sip, láda, trombita, füttyülő-szó, narancsosok, játékszerárosok, gesztenyesütők kiabálása vegyül a tömeg lármájával éktelen zsvajvá. Valóságos, nem is bucsus, hanem vásári kép. Az ódon, lapos tetejű, veres cseréppel fedett kerek templom egykor csakugyan vásárcsarnok is volt, mint mondják. Azután a legelső vértanumak szentelték. Később pedig negyedrangu művészek (Pomarancio és Tempesta) iszonytató képekkel borították falait — az összes vértanuk kinszásával. A jóízű visszaborzad e vértől csepegő, irtózatoss képektől, melyeken a test megcsonkítása, izekre vagdalása malomkövek közt összezúzása, olajban főzése, a szemkitolás, nyelvitépés, vadállatokkal való széjjelmarcangolás, elevenen megsütés, megégetés hiteles adatok szerint iszonytató realizmussal van ábrázolva. Ám a népnek ez élő realitás; a vértanuk képes krónikája. Ember-ember hátán áll itt. Az anya ide hozza gyermekét, az apa itt magyarázza fiának az első keresztények kinszenvedéseit, állhatatosságát, a szentek történetét. A keresztény tudatot itt csepegtetik a gyermek lelkébe.

Mindig meglepett, hogy a római köznép úgy tudja a vértanuk történetét, a legendát

kat, min
pes ujsá
népének
ből olv
Csakhog
tisztító g
nem leg
lány, ha
istenfélő
szent as
lenkedés
lélek irtó
a képeke
hatást, m
len viho
brutális
pedig m
tása volt
férfi, ha
a kép el
kozás,
harag a
maradott
tudom, a
bölcsőbb
kája hely
S ami
magyar
neki. Há
nában m
éneket é
kispapok
gen nyel
eltűnik e
közti fa
parasztol
harang s
az angy
legények
csengős
ben ...

NY

1029-1

Ő fel

mint fele
királyi
Nyírő G
it. t. t.
királyi it
könyvve
tatvány
csületsér
bert ellen
törvényes
1911 év
nyilvános
bűf. sz.
felmentés
főmagán
folytan S
közvadás
mint főm
Fánfuri
ügyvédn
Kolozsvá
tartott ny
ján a vá
hozta a

A kir.
egzedül
szerint v

* E rov
szerkeztés

kat, mint nálunk otthon a fiakkercocsis képes ujságjából a legujabb gyilkosságot. Róma népének ez a templom a képes ujságja. Eből olvassa az emberi állapot vérengzéseit. Csak hogy ezekben a borzalmakba fölemelő, tisztító gondolat is vegyül: az áldozat itt nem kegyetlen uzsorás, vagy szennyes utczaifalány, hanem ártatlan, tiszta szűzek, jámbor, istenfélő aggyastyánok, hőselektü, nemesszívű szent asszonyok és férfiak. Ezek a kegyetlenkedések nem indítanak utánzásra: a hívő lélek irtózza elfordul tőlük. Végig hallgattam a képeket néző tömeg beszédét, lestem a hatást, melyet azok a nézőkre tettek; egyetlen vihögás, egyetlen trágár tréfa, egyetlen brutális megjegyzés meg nem ütötte fületem, pedig meztelen nők ki nem mondható csonkítása volt ábrázolva; s az arcokon — ha férfiak, ha asszonyok, ha síheder, ha gyerek állt a kép előtt — csak irtózat, csak mély siránkozás, csak megbotránkozás, csak naiv harag a hóhérok ellen. Mi az olasz népet elmaradottnak, vakbuzgónak tartjuk. Én nem tudom, a mi városi népünknek nem lenne-e bőlcsebb a kis képes-újság modern bűnkronikája helyett ilyen képes krónikát adni kezébe?

S amint ezen gondolkozom, egyszer csak magyar énekesző üti meg fületem. Alig hiszek neki. Hát ime, csakugyan: az egyik kápolnában magyarul miséznek; és magyar szent éneket énekelnek a veres reverendás magyar kispapok. És a magyar énekeszóra ez az idegen nyelvű, élénk, tarka tömeg egyszerre eltűnik előlem. Otthon vagyok a kis bodrogközi faluban, ahol nagycsizmás, gubás parasztnak mennek a templomba — a kis harang szava úgy hívogat. A csikorgó havon az angyalnak öltözött, pántlikás süveges legények viszik a czipra, tornyos betlehemet; csengős botjuk szépen csilingel a téli csendben... „Istenem, csak otthon lehetnék!”

NYILT-TÉR.*

1029—1912. szám.

Hivatalos másolat.

Ő felsége a király nevében!

A kolozsvári kir. ítélőtábla

mint felebbviteli büntető bíróság Gál Jenő királyi ít. t. tanács-elnök elnöklése alatt Nyirő Géza és Dr. Ujvárosi Miklós királyi ít. t. bírák, valamint Dr. Mikó Lőrincz királyi ítélő táblai tanácsjegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett nyomtatvány útján elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétsége miatt vádolt Fánfuri Albert elleni bűnygyben a gyulafehérvári kir. törvényszéknek, mint büntető bíróságnak az 1911. évi október hó 14. napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján 6241/911. évi bft. sz. alatt hozott ítélete ellen a vádlott felmentése miatt Aradi János és Kozák Ede főmagánvádlók által bejelentett felebbezés folytán Sári László kir. főügyésznek mint közvádlónak, Aradi János és Kozák Ede nék mint főmagánvádlónak, a szabadlábon levő Fánfuri Albert vádlottnak és Dr. Papp József ügyvédnek mint különvédőnek jelenlétében Kolozsvárt 1912. évi márczius hó 28-án megtartott nyilvános felebbviteli főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után hozta a következő

ÍTELETET:

A kir. ítélőtábla a kir. törvényszék ítéletét egzedül felebbezett abban a részében, a mely szerint vádlott az Aradi János és Kozák Ede

* E rovatban közöltékért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.

sérelmére nyomtatvány által elkövetett a Btkv. 258. §-ba ütköző és a 259. §. szerint minősülő rágalmozás, valamint a Btkv. 261. §. első bekezdésének második tételében ütköző becsületsértés vétségeinek vádja alól felmentett, indokainál fogva és még azért is, helyben hagyja, mert habár a nagyenyedi kir. járásbíró előtt 1910. B. 661 szám alatt lefolyt bűnyperben Kozák Ede a Fánfuri Albert sérelmére elkövetett könnyű testi sértés vétségeinek vádja alól fel is mentett, de a járásbírósi ítélet indokolásában vele szemben is megállapított az a tény, hogy Fánfuri Albertet megtámadta és vele verekedett.

A kir. törvényszék ítélete egyéb nem felebbezett részében érintetlenül marad.

Kolozsvárt, 1912. évi márczius hó 28-án.

Fekete Gábor s. k.,
elnök. Nyirő Géza s. k.,
előadó.
(P. H.)

6241—911. B. szám.

Ő Felsége a Király nevében!

A gyulafehérvári kir. törvényszék, mint büntető bíróság, a Korinszky Győző kir. törv. bír. elnöklése alatt, Présia Romulusz kir. törv. bír. Buzás Iván kir. törv. albir. valamint Izsák Gyula kir. törv. jegyző, mint jegyzőkönyvvezető részvétele mellett, a magánvádlóknak 1911. évi 1291. szám alatt kelt vádiratában Fánfuri Albert ellen nyomtatvány által elkövetett rágalmozás és becsületsértés vétségei miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek 1911. évi 1807. sz. a. kelt végzése folytán Dr. Kiss Dénes kir. ügyésznek, mint közvádlónak, dr. Kozma Gyula ügyvédjelölt, mint magánvádlók képviselőjének, a szabad lábon levő vádlottnak, dr. Springer Aladár ügyvédnek, mint védőnek jelenlétében 1911. okt. 14. napján Gyulafehérvárt megtartott nyilvános főtárgyalás alapján, a vád és a védelem meghallgatása után következőleg

ÍTELT:

Fánfuri Albert, 23 éves, nagyenyedi születésű és lakos, nős, 3 gyermek atyja, zenész, magyar honos, vagyontalan, hadmentes vádlottat bűnynek mondja ki a Btkv. 261. §. 1. bek. 2. tételében ütköző, a Hunyady Béla, Aradi György, Weisz Albert és Varga József sérelmére nyomtatvány által elkövetett egy rendbeli becsületsértés vétségében azért, mert a Nagyenyeden megjelenő „Alsófehér” és „Közérdek” című hírlapok 1910. június 12. számának „Nyilt-tér” rovatában közzé tett közleményében a nevezett sértettek, mint az Aradi János zenekarnak ez időbeni tagjai elleni „a dánosi zenekarnak verekezésből áll a napirendje” és „A nagyérdemű közönség bírálatára bízom a dánosi zenekart” meggyalázó kifejezéseket használta,

és ezért őt a Btkv. 261. §. 1. bek. 2. tételében alapján a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával az 1892. XXVII. t. cz. 3. §-ában meghatározott czélokra fordítandó, a gyulafehérvári kir. ügyészségnél az ítélet jogerőre emelkedésétől számított 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett befizetendő, behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a alapján 2 (kettő) napi fogházra átváltoztatandó 20 (husz) kor. pénz, mint fő — és behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §. alapján még további egy (1) napi fogházra átváltoztatandó 10 (tiz) kor. pénz, mint mellékbüntetésre itéli, — e büntetés végrehajtását azonban a Bn. 1. §-a alapján felfüggeszti.

Kötelezi vádlottat, hogy az esetleg felmerülő bűnygyi költségeket a Bp. 480. §. alapján az államkincstárnak térítse meg, ezeket azonban egyelőre behajthatatlanoknak nyilvánítja.

Kötelezi továbbá a nevezett sértettek részére 80 kor. ügyv. képviselői költség czímen felmerült kártérítésnek 15 nap alatt, különbeni végrehajtás terhe mellett való megfizetésére.

Végül kötelezi vádlottat, hogy jelen ítéletet a Btkv. 277. §-a értelmében az „Alsófehér” és a „Közérdek” című nagyenyedi hírlapokban tétessen közzé, e czélból jelen ítélet 2—2 kiadmányát a vádlott-

nak, és a sértettek képviselőjének kiadni rendeli.

Vádlottat az ellene az Aradi János és Kozák Ede sérelmére, nyomtatvány által elkövetett, a Btkv. 258. §-ba ütköző, és a 259. §. szerint minősülő rágalmozás, és a Btkv. 261. §. 1. bek. 2. tételében ütköző becsületsértés vétségeinek vádja alól a Btkv. 263. §. illetve a Bp. 326. §. 1. p. alapján felmentti.

A Btkv. 261. §. 1. bek. 2. tételében ütköző Dankó László, Dankó Zsiga, Boka József, Zsigmond György és Gézi József sérelmére nyomtatvány által elkövetett becsületsértés miatt folyamatba tett bűnyvádi eljárást a Bp. 323. §. értelmében megszünteti.

INDOKOLÁS:

Vádlott beismerése alapján a kir. törvényszék tényként megállapította, hogy az „Alsófehér” és „Közérdek” cz. nagyenyedi hírlapok 1910. jun. 12-ik számának „Nyilt-tér” rovatában megjelent közleményt a vádlott írta és tette közzé.

Mint hogy az e cikkben foglalt „dánosi zenekar” kifejezés a közismert rablógyilkosságra való vonatkozásánál fogva az Aradi János zenekarnak ez időbeni tagjaira nézve meggyalázó vádlottat, a rendelkező rész értelmében bűnynek kellett kimondani.

A büntetés kiszabásánál a kir. törvényszék enyhítő körülményként mérlegelte a vádlott büntetlen előéletét, beismerését és bizonyos mértékig jogos felhaborodását, és ezek alapján a Btkv. 92. §-ának alkalmazásával szabta ki a rendelkező részben írt fő- és mellékbüntetést, melyet azonban a Bn. 1. §-a alapján felfüggesztett, mert ettől az elítelt magaviseletére, egyéniségének, életviszonyainak és az eset összes körülményeinek figyelembevételével kedvező hatást várt.

A bűnygyi költségekre való kötelezés a Bp. 480. §-án, ennek egyelőre behajthatatlanná nyilvánítása a vádlott igazolt vagyontalanságára tekintettel az 1890. XLIII. t. cz. 4. §. 2. bek.-én; a kártérítésre kötelezés a Bp. 489. §-án, a hírlapi közzététel iránti intézkedés a Btkv. 277. §-án alapszik.

Vádlott ellen Kozák Ede és Aradi János, a fentebb említett cselekményen kívül még a miatt is emeltek vádat, hogy a szóbanforgó közleményben ezen kifejezésekkel „Kozák Ede és testvére Aradi János zenészek irigységéből éjjel a főtéren megtámadtak. Dánosi módra egy kapu alá húztak, ott leteperve összevissza vertek. Hegedűmet eltörték, s karomat akarták kitörni. Egy arra vetődött ember mentett ki kezeik közül”. „Ugy akartak velem elbánni, mint a Kozák Sándor testvérek bántak el Bodor Árpád asztalossal, kit addig vertek, míg belehalt”. „egyszerűen tul akartak tenni rajtam dánosi módra, de Isten nem segítette őket, hogy nyomorékká tegyenek.” „Ha olyan nagyon irigykednek rám, akkor hegedűvel kellett volna magukat produkálni, nem verekezésrel, mint az utonállók.”

Olyan tényeket állított, melyek valódiságuk esetén bűnyvádi eljárás okát képeznék, illetve őket a közmegevetésnek tennék ki, valamint meggyalázó kifejezéseket használt. Mint hogy azonban a beszerzett bűnygyi iratokból megállapítható, hogy Kozák Ede és Aradi János a vádlottat ténylegesen megtámadták, megverték, és hegedűjét eltörték, s ekként a vádlott állításainak és kifejezéseinek valódisága be van bizonyítva, a vádlottat e vád alól a Bp. 326. §. 1. p. illetve a Btkv. 263. §. ut. bek. értelmében fel kellett menteni.

Dankó László, Dankó Zsiga, Boka József, Zsigmond György és Gézi József sértettek részint a vizsgálat folyamán felvett jegyzőkönyvek, részint a főtárgyalási jegyzőkönyvhöz mellékelte írásbeli beadványok szerint, nem kívánván a vádlott megbüntetését, a sérelmükre elkövetett cselekmények miatt indított bűnyvádi eljárást a Bp. 323. §. értelmében meg kellett szüntetni.

Gyulafehérvár, 1911. október hó 14.

Korinszky Győző s. k.
ít. elnök.

A kiadmány hitelesül:

(Olvashatlan aláírás) Isak Gyula s. k.,
kiadó. ft. jegyző.
(P. H.)

369 1—1

A könyvpiac szenzációja!

Két hét alatt 45.000 példány fogyott el!

A Háztartás könyvtára

Kipróbált receptek.

Szerkesztő: Kürthy Emilné.

1. Hus- és bőszi levelek
2. Levesbe való tészták és mellékletek.
3. Különböző előételek
4. Tojas-ételek
5. Marha, borjú- és sertéshús ételek
6. Szárnyasok és szárnyas vadak
7. Nyul-, őz- és egyéb vadusok
8. Halak elkészítése
9. Különböző főzelékek
10. Gyúrott és kifőtt tészták
11. Élesztős tészták és rétegfélék
12. Torták könyve
13. Sós és édes mártások
14. Édességek és cukorkák
15. Apró sütemények
16. Különböző italok
17. Józsi kenyérsütés
18. Fagylaltok, kocsonyák, krémek
19. Gyümölcs befőzések
20. Zöldség, uborka stb. eltartása

Egy-egy kötet ára csak 20 fillér.

Megrendelésnél elegendő a számok közlése. Egyes kötetek megrendelésénél 5 fillér portóra küldendő. Mind a 20 kötet ára bérmentve 4 korona. Szétküldés csak a pénz előleges beküldése ellenében.

„Háztartás” kiadóhivatala, Budapest Eötvös-u. 36.

Alsó-Fehér vármegye alispánjától.

11895—1912. alisp. sz.

Tárgy: A vármegyei közkórháznál egy díjnoki állás betöltése.

Pályázati hirdetés.

Belügyminister ő nagyméltósága — Alsó-Fehér vármegye törvényhatósági bizottságának 1912 évi március 29-én tartott ülésében 55—1912 kgy. szám alatt hozott határozatát, mely szerint a vármegyei közkórháznál egy napi kettő korona napidíjjal díjazandó díjnoki állást rendszeresít — 1912 évi november 4-én 77062—1912 szám alatt kelet leiratával jóváhagyta és az így szükséges évi 730 korona szükségletet az 1913 évi költségvetésbe beállította.

Ezzel fogva a vármegyei közkórháznál rendszeresített díjnoki állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen díjnoki állás napi kettő korona napidíjjal van egybekötve.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állást elnyerni, óhajtják hogy pályázati kérvényüket **1913 évi január hó 26-ig** Alsó-Fehér vármegye alispánjához nyújtsák be.

Köszölgélatban állók kérvényeiket hivatal főnökjük, köszölgélatban nem állók pedig lakhelyükre nézve illetékes Főispán utján kötelesek beadni.

Nagyenyeden, 1912 évi december hó 20-án.

372 1—2

Br. Bánffy Kázmír, alispán.

Az „Első Magyar Általános Biztosító Társaság”

nagyenyedi ügynöksége ez uton értesíti az érdeklődő közönséget, hogy a biztosítás összes ágaira (élet tűz, jég és betörés) vonatkozó díjfizetések **Földes Ede** ur könyvkereskedésében eszközözlendők. Ugyanott a biztosításokra vonatkozó összes felvilágosítás okmegtudhatók.

Első Magyar Általános Biztosító Társaság nagyenyedi ügynöksége.

Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyar Részvénytársaság könyvnyomdájában Nagyenyeden.

Eladó birtok.

Csongva községben (Alsó-Fehér m.) Marosujvártól 2 kilométerre, egy **400 holdas birtok 7 hold ujonan beállított fajszőlővel** és a faluban levő **4 holdas szép uralakással eladó.** Értekezhetni a tulajdonossal Csongva u. p. Marosujvár. 336 8—10

Egy jó karban levő zongora eladó.

Értekezni lehet Malom-utca 1 sz. alatt, 357 a 3—

Egy jó házból való FIU Földes Ede könyvkereskedésében felvétetik.

"Kollarit" bőrlemez

kaucsuk compositióval bevont ruganyos, viharbiztos és időálló szagtalan fedéllemez.

A jelenkor legjobb tetőfedőlemeze.

VÉGTELENÜL TARTÓS.

Négy zsindely-tetők átfedésére kiválóan alkalmas. Sem mázolni, sem mészlével bevonni nem kell.

Kapható:

SCHOPPELT és BAUER

vaskereskedőknél

NAGYENYED.

270 13—15 v

Oh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

KÖHÖGÉS, REKEDTSÉG

és elnyákosodás ellen gyors és biztos hatásuk

Egger mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.

Doboza 1 és 2 K.
Próbadoz 50 fill.

Kapható gyógyszerárakban és drogériákban.

Éljen!

Egger-mellpasztilla csak-hamar meggyógyított.

Fő- és szétküldési raktár: Dr. EGGER LEÓ és EGGER I. Budapest, VI., Révai-u. 12.

Kapható: Nagyenyeden: U. Kovács József és Schuller Viktor gyógyszerárakban.

Gyulafehérvárt: Fröhlich Oszkár, Vlád Virgii és Vértes Miklós gyógyszerárakban.

A „Nagyszebeni Általános Takarékpénztár”

földbirtokra és szilárd anyagból épült bér- és lakházakra előnyös feltételek mellett a tőkétörlesztést és a kamatokat magukban foglaló félévi egyenlő részletekben visszafizetendő

törlesztéses kölcsönöket

1000 koronán felüli összegekben 10—50 évi időtartamra nyújt.

Alsó-Fehér és Torda-Aranyos vármegyék területeiről kölcsönkérvények **Lingner György** ur által nyújtandók be.

Bővebb felvilágosításokkal szolgál:

LINGNER GYÖRGY Nagyenyed. Telefon 15.

255